

Drøm skal gøres til virkelighed

Hilsen til Gastronomisk Landsforbunds 12. ordinære kongres fra TFD

Den 24.-27. oktober 1988 kalder Gastronomisk Landsforbund til kongres, og Tjenerforbundet i Danmark takker for invitationen til at overvære kongressen.

På kongressen skal Gastronomisk Landsforbunds delegerede vurdere den udvikling, der er sket i de seneste fire år samt beslutte udviklingen for Gastronomisk Landsforbunds fremtid.

Tjenerforbundet i Danmarks repræsentanter vil med stor interesse følge kongressens forhandlinger og debatter og håber naturligvis, at disse må få et positivt og konstruktivt forløb til gavn for den kommende udvikling i Gastronomisk Landsforbund.

Vi har med glæde konstateret, at samarbejdet i den forgangne kongresperiode har været særdeles positivt – set med Tjenerforbundet i Danmarks øjne – både samarbejdet direkte med Gastronomisk Landsforbund og samarbejdet i Hotel- og Restaurationspersonalets Samvirke.

Vi håber naturligvis, at kongressen træffer den endelige beslutning om en sammenlægning mellem de forbund, der har været forhandlet struktur med gennem de senere år.

Dette vil være den største og vigtigste beslutning, kongressen kan vedtage.

Såfremt en sammenlægning mellem forbundene ikke bliver en realitet, vil vi se dette som et tilbageskridt, som ikke gavner forbundene i Hotel- og Restaurationspersonalets Samvirke og langt mindre medlemmerne.

Forbundenes fremtidige styrke ligger i sammenhold og solidaritet, hvorfor vore medlemmer med rette kan forvente, at udspillet om fremtiden nu kommer fra de kompetente forsamlinger.

Vi er overbevist om, at Gastronomisk Landsforbunds delegerede nu bringer de seneste års drømme om ét stort forbund til virkelighed.

Tjenerforbundet i Danmark vil gerne benytte lejligheden til at sige Gastronomisk Landsforbund tak for den forløbne tid, hvor man både i ord og handling har varetaget fagets interesser i hotel- og restaurationsbranchen og i Hotel- og Restaurationspersonalets Samvirkes regie.

På kongressen skal GL tage afsked med deres formand gennem en årrække, Erik Steentoft. Tjenerforbundet skal benytte lejligheden til at sige tak til Erik for godt samarbejde og samtidig sige tak for den interesse Erik har vist, ikke kun for GL's medlemmer, men også for tjenerforbundets medlemmer, gennem sit hverv som formand for Samvirket.

Vi ønsker Erik alt godt i fremtiden.

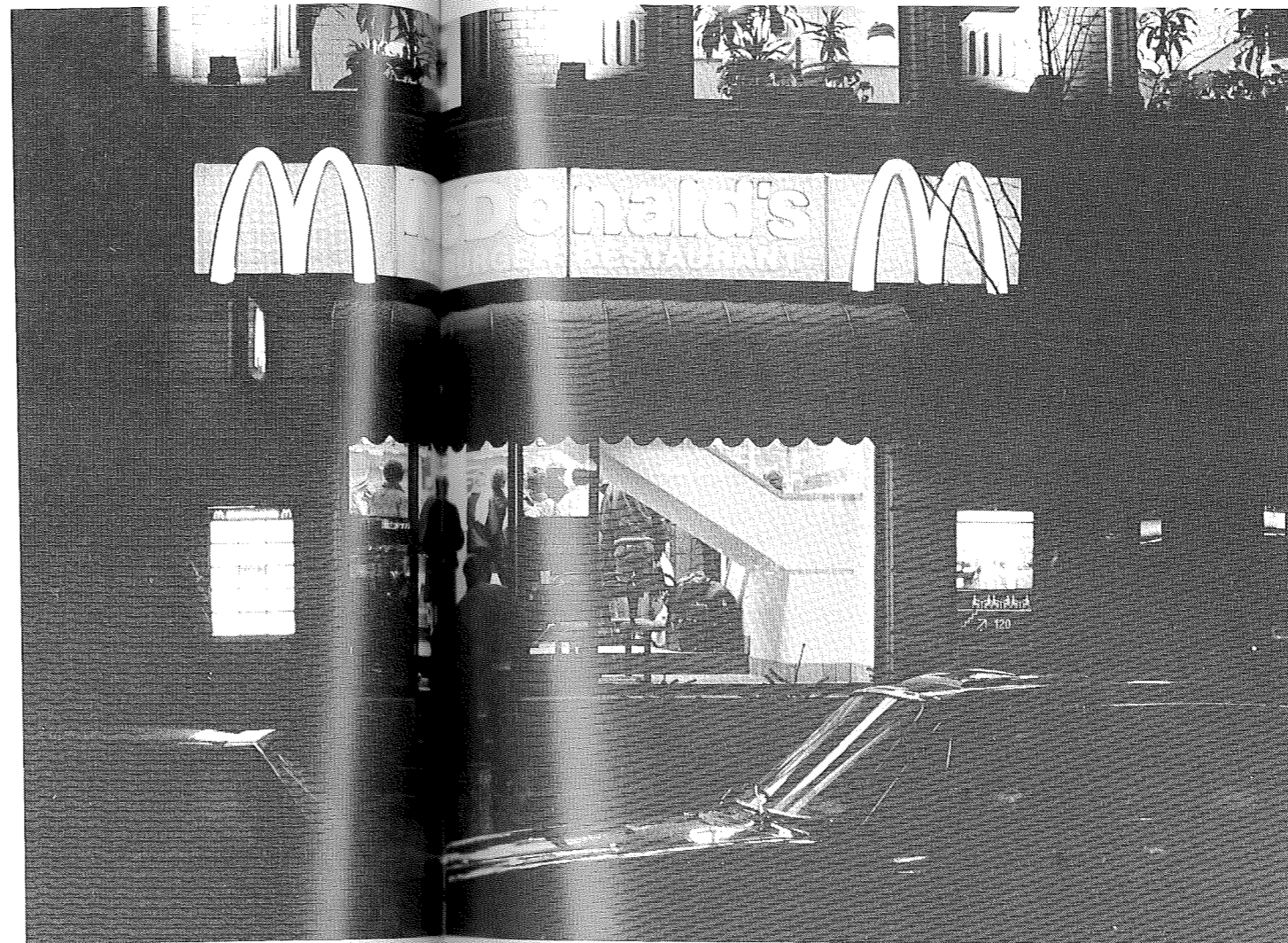
Tjenerforbundet i Danmark hilser kongressen og ønsker Gastronomisk Landsforbund og delegerede, at kongressen vil lægge grunden til gode beslutninger til gavn for Gastronomisk Landsforbund og jeres medlemmer. God kongres.

Peer Sand,
Tjenerforbundet i Danmark.

Nu er det bevist!

– Der er påvist en klar sammenhæng mellem fedtmængden i det der steges, og indholdet af mutagene stoffer, der kan være kræftfremkaldende, i stegeosen, siger Pauli Kiel.

Pauli Kiel har undersøgt stegeosens skadelige virkninger, og rapporten offentliggøres i løbet af efteråret af Arbejdsmiljøfondet. 3 kuverter vil til den tid vende tilbage og fortælle mere detaljeret om rapportens resultater.

Familierestauranterne i Danmark vil ikke underskrive overenskomst med Hotel- og Restaurationspersonalets Samvirke. Derved er der lagt op til en storstilet og muligvis langvarig boykot-aktion. Også internationalt vil der blive aktioner

Af Niels Plaschke

Den amerikansk ejede burgerkæde McDonald's er fra den 21. september ramt af konflikt med opfordring til vareboykot, efter at forhandlingerne om en overenskomst for de ansatte er brudt sammen. Første strejkevarsler fra Hotel- og Restaurationspersonalets Samvirke blev afsendt til forligsmanden sidst i august.

Varslet betød, at Samvirket hurtigt indkaldte en række forbund under LO til møde for at tage stilling til en hurtig sympatikonflikt over for

McDonald's siger nej!

burgerkæden. Samvirket har i flere omgange forsøgt at forhandle med McDonald's og strakt sig meget langt, men familierestauranterne ønsker ikke at indordne sig under faglige spilleregler af nogen art.

Verden ventede på McDonald's i Danmark

Hele forløbet omkring McDonald's i Danmark har været fulgt med spænding i IUL, den Internationale Union af Levned- og nydelsesmiddelarbejderforbund, hvor Dan Gallin, generalsekretær i IUL, blandt andet har arbejdet med en koordinering af arbejdet omkring den multi-

nationale kæde. På baggrund af den danske konflikt siger Dan Gallin:

– Alene det, at der blev forhandlet med McDonald's i Danmark, har givet resultater på internationalt plan. Nu vil McDonald's i Vesttyskland, hvor det europæiske hovedkvarter ligger, til at snakke med det tyske forbund NGG, og jeg håber, det er en tendens, der vil brede sig.

Ifølge Dan Gallin er dele af McDonald's-kæden ved at være klar over, at de må ændre deres politik, fordi koncernen på langt sigt vil tabe den faglige kamp. Dan Gallin ser en tendens hos McDonald's til en mere realistisk holdning til fagfor-

Samvirket forhandlede et helt år med McDonald's. Alle troede en løsning var i sigte, men det endte med et nej fra McDonald's til at sikre de ansattes rettigheder. Foto: Nina Lemvig-Müller.

eningerne og en erkendelse af, at firmaet ikke kan holde til slagsmål med fagforeninger over hele verden.

– Nu vil vi gå ud i verden og bruge den danske konflikt internationalt over for McDonald's, fastslår Dan Gallin.

De breder sig

De multinationale burgerkæder breder sig nu for alvor i Danmark. Til november åbner McDonald's den første »drive-in« restaurant ved Rosengårdscenret i Odense, som får navnet »McDrive«. Rosengårdscenret ejes af et Difko-selskab, der finansierer byggeriet af »McDrive«, som forventes at koste mellem seks og syv millioner kroner.

Ernst Kier, som i forvejen driver forretningerne i Esbjerg og Odense, står selv for finansieringen af indretningen, som beløber sig til godt seks millioner kroner. Restauranten bliver på 595 kvadratmeter og der skal ansættes mellem 50 og 60 medarbejdere.

I København er forretningen på Strøget udvidet, så der i dag er plads til 200 gæster.

Koncernen har planer om flere forretninger på Sjælland i løbet af 1989, blandt andet ved Ikea i Tåstrup, og man skyder på, at Danmark på længere sigt kan bære mellem 30 og 50 hamburgertempler.

Også Burger King har planer om udvidelse. I dag har virksomheden fire forretninger, tre i København og en forholdsvis nyåbnet i Aalborg. Sidst i maj åbnede Burger King en forretning i Odense og begynder nu at kigge på placeringen af en i Århus. Målet er otte-ni forretninger i Danmark.

Det er blot 10 år siden, burgerkæderne holdt sig indtog i Danmark. Burger King kom først, men McDonald's fulgte hurtigt efter. I dag er McDonald's størst med en omsætning på 125 millioner kroner årligt, mod Burger Kings omsætning på 48 millioner. Burger King har hele tiden haft overenskomst.

Den 21. september tog Samvirket hul på den landsdækkende boykot-aktion mod McDonald's familie-restauranter

Af Niels Plaschke

Hotel- og Restaurationspersonalets Samvirke, typografforbundet, SiD og en række forbund inden for byggefagene er i fuld gang med at planlægge det videre forløb i konflikten. Adskillige af fast-food koncernens mest ømtålelige punkter er i kikkerten, og det er blot et spørgsmål om tid, før konflikten optrappes fra ren materialeuddeling foran McDonald's, til kontante aktioner som stop for trykning af koncernens materiale, stop for levering af lyst øl og andre spændende tiltag.

Total magt

Som et sidste forsøg på at opnå en aftale anmodede Samvirket forligsinstitutionen om at gribe ind. En anmodning, der ikke tidligere er prøvet i en situation, hvor der ikke er overenskomst. Det lykkedes, idet forligsmand Mette Koefod Bjørnsen indkaldte parterne. Men efter 10 timers forhandlinger skete sammenbruddet. Det stod klart, at McDonald's totalt afviste at have arbejdstidsregler. Forretningen ønsker at behandle de unge som løsarbejdere, der kan tilkaldes og hjemsendes når som helst, det passer McDonald's.

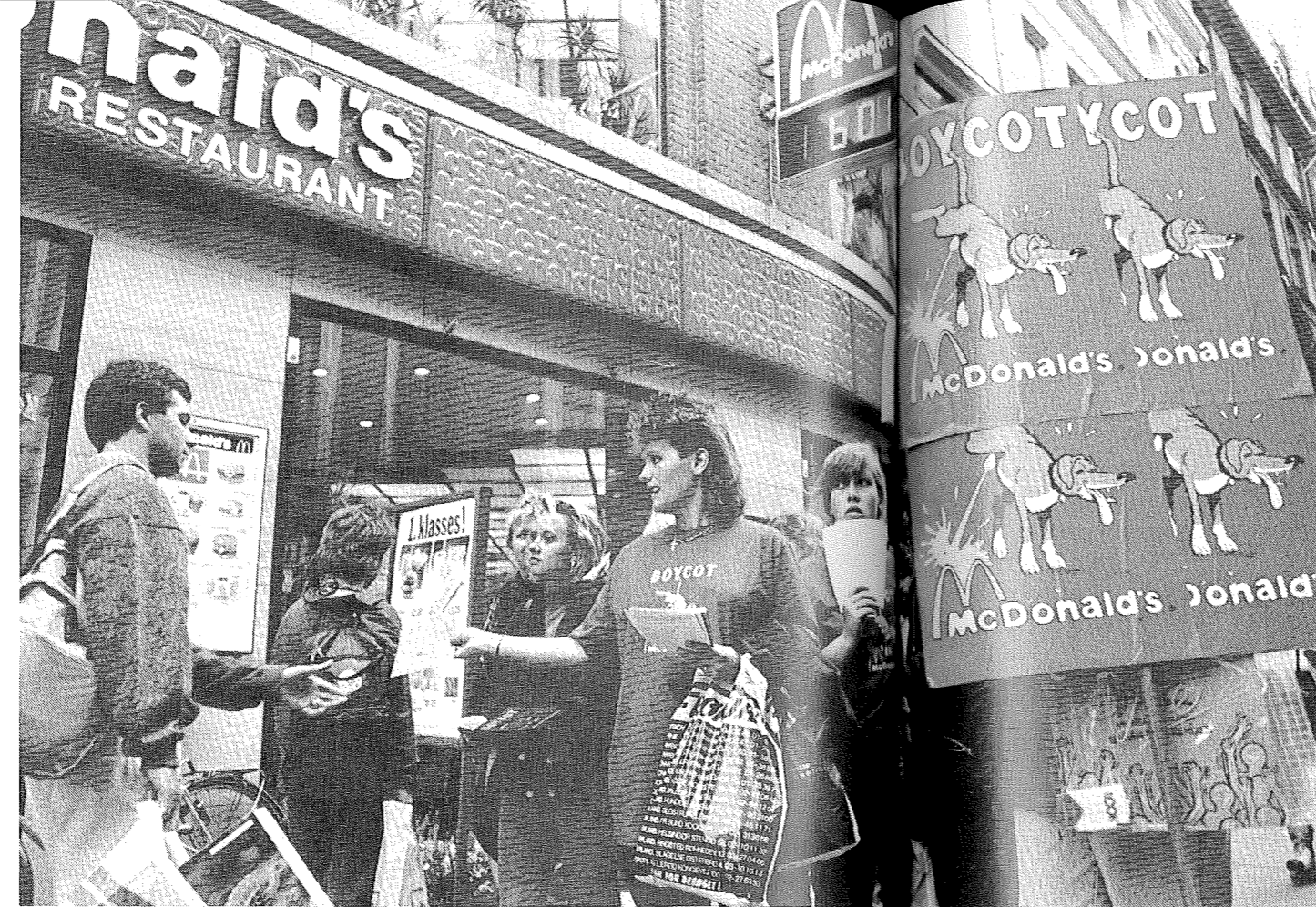
At parterne var meget tæt på hinanden, og at McDonald's restauratører internt var uenige om holdningen til overenskomsten fremgik, da Ernst Kier, McDonald's i Odense og Esbjerg til dagbladet »Vestkysten« sagde:

»Vi vil ikke skrive under på den ellers fornuftige overenskomst, vi har forhandlet os frem til, fordi vi frygter, fagforbundet med det samme vil opsige den og kræve den gamle overenskomst i brug igen. Det kan vi ikke leve med. Men har vi først skrevet under en gang, er vi »inde i systemet«.

– Det kan jeg med det samme afvise, siger Bent Moos. Som det fremgår af overenskomsten, kan den ikke opsiges før tidligst den 1. april 1991.

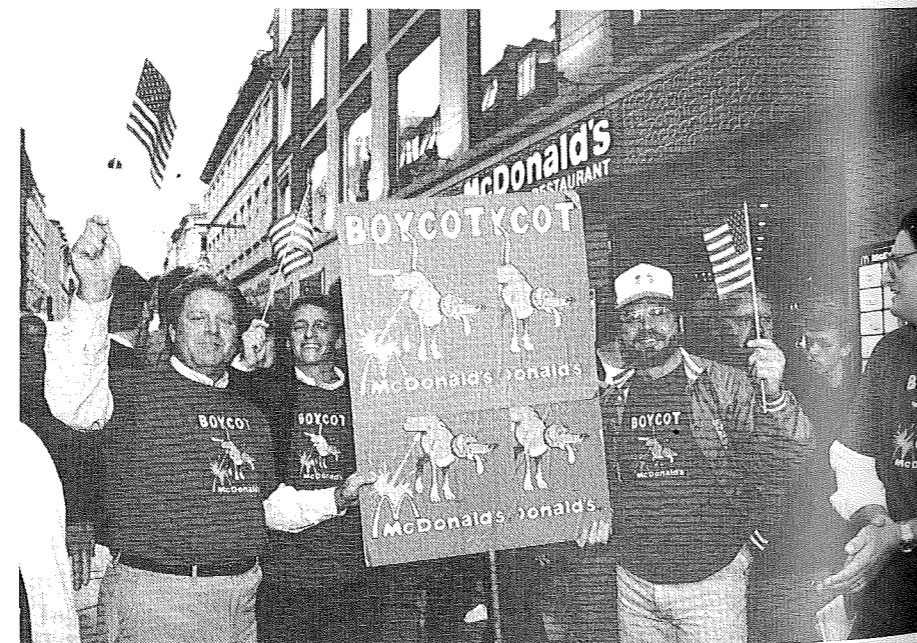
Møde med ansatte

Generelt henviser burger-restauratørerne til, at det er de ansatte, der

Udleveringen af orienteringsmateriale til de ansatte hos McDonald's blev forhindret af forretningens ledere, men ude på gaden var der afsætning på løbesedlerne. Foto: Nina Lemvigh-Müller.

Ansatte som kastebold

Besøgende fra hamburgerkædens hjemland: Ja til aftaler – de unge skal sikres rettigheder. Foto: Nina Lemvigh-Müller.

riale med orientering til de ansatte. Hovedsagelig i Finn Birkegaards forretninger havde managers travlt med at få orienteringsmateriale ud af hænderne på de ansatte.

En central kamp

– Konflikten drejer sig om at sikre de unge, beskæftiget i fast-food branchen, nogle rettigheder. Frem for alt at de ved, hvor meget de tjener, og at de får betaling for overarbejde, siger Bent Moos.

McDonald's er berygtet for sin fagforeningsfjendske politik over alt i verden. Derfor støttes den danske konflikt ikke blot af LO, men også af Nordisk Union af Hotel- og Restaurantansatte samt den Internationale Union af Levned- og nydelsesmiddelarbejderforbund, IUL.

– McDonald's fastholdt et ultimativt krav om at have den totale ret til pludselig hjemsendelse uden løn, inddragelse af fritid og forlængelse af arbejdsdagen uden varsel. Derfor brød forhandlingerne sammen, siger Bent Moos.

Kun i Finland, Sverige og Nicaragua har McDonald's overenskomst med fagforeningerne. McDonald's har mere end 10.000 restauranter over hele verden, og flere er på vej. Danmark har syv, og inden længe åbner der nye restauranter i Odense

og Tåstrup. På længere sigt satser koncernen på mellem 30 og 50 forretninger i Danmark med omkring 3000 ansatte.

– McDonald's repræsenterer en multinational koncerns forsøg på at undergrave overenskomstforholdene inden for den hurtigt voksende fast-food sektor. Det er grov udnyttelse af de unge, uden normale rettigheder, der er med til at give burgerkæden sin kæmpefortjeneste. Derfor er kampen mod McDonald's central i forhold til de unges rettigheder på arbejdsmarkedet, siger Bent Moos.

Man lyver om os

Allerede inden konfliktens start blev det tydeligt, at de to restauratører i provinsen var de mest villige, og at det var Finn Birkegaard i København, som var den mest afvisende. Birkegaards to forretninger, på Strøget og Vesterbrogade, tjener omkring en tredjedel af den samlede danske McDonald's omsætning hjem, og det bliver her, slaget kommer til at stå.

Man lyver om os, siger McDonald's restauratører, og fremfører som et af de vigtigste punkter i afvisningen af forslaget til overenskomst, at det indeholder en regel om, at de ansatte skal have mindst 15 timer om ugen. Mange af de ansatte er studerende, der ikke kan arbejde 15 timer om ugen, hedder det.

– Også her omgår restauratørerne sandheden lemfældigt. Vi kræver ikke 15 timer om ugen for de deltidsansatte studerende. Vi ønsker et fast garanteret timetal, fordelt på en fire ugers turnus, dog med minimum 25 timer på en fire ugers turnus. Det vil f.eks. sige, at en studerende kan fordele timetallet med godt seks timer pr. uge, hvis vedkommende ønsker fire vagter, siger Bent Moos.

Flere restauratører slår også på, at hvis ændring af vagtplanen skal varsles »flere dage i forvejen«, så vil arbejdsrytmen ødelægges. Men sådan står der heller ikke i overenskomsten. Der står, at vagtplanen skal omfatte fire uger, og at den kan ændres med dags varsel. Andre tror, at fagforeningen vil hindre de ansatte i at tage forskelligt arbejde i forretningen og f.eks. tvinge dem til kun at stå ved kassen. Det er der slet ikke hold i. Overenskomsten nævner overhovedet ikke noget om arbejdsopgaver.

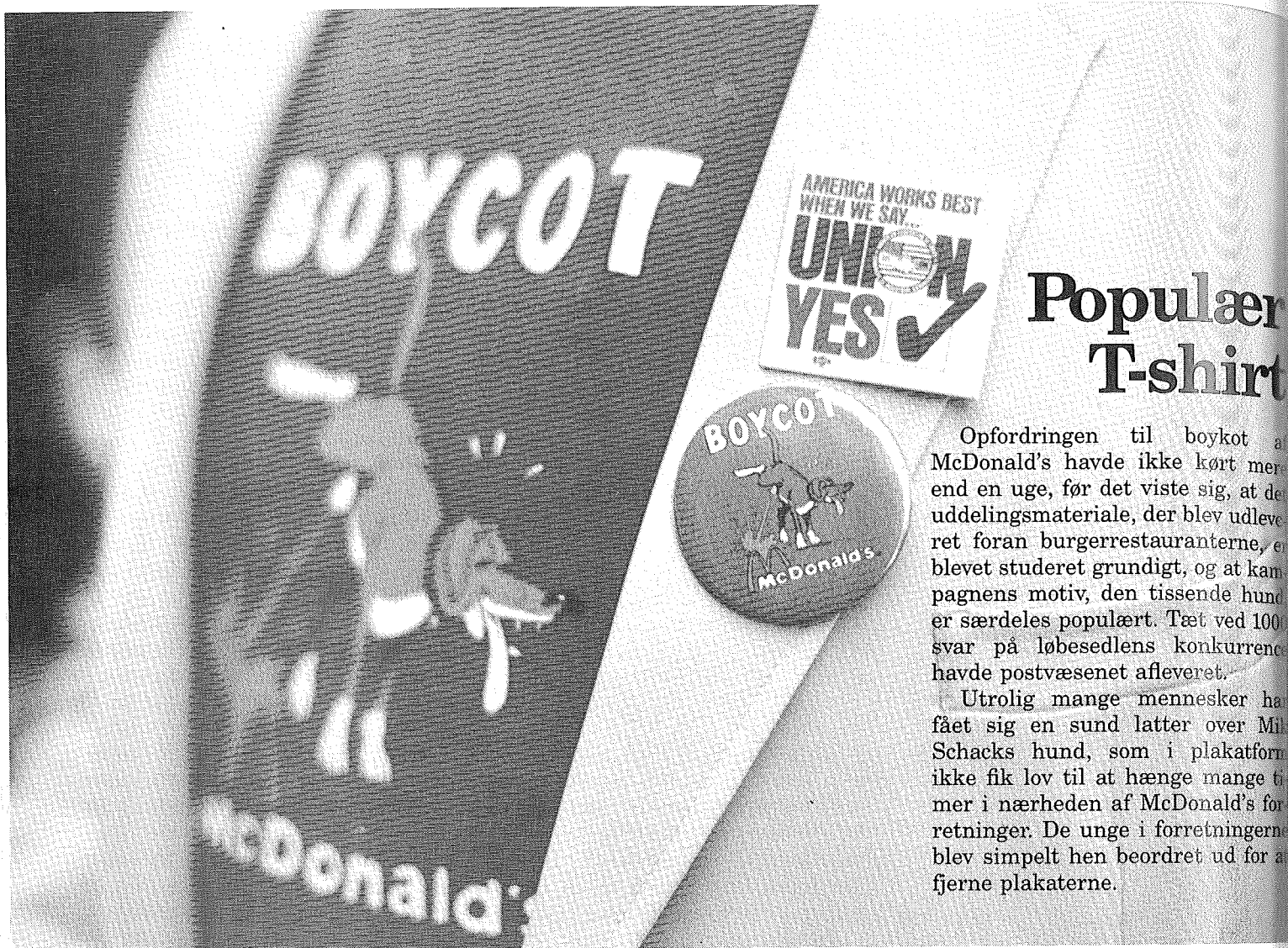
Hvad nu? syntes McDonald's advokat og overenskomstforhandler Paul Neale at tænke.

Foto: Nina Lemvigh-Müller.

ikke ønsker overenskomst, fordi deres meget fleksible arbejdstid vil blive fjernet. Hvis det i virkeligheden er de ansattes holdning, der er hovedproblemet, og ikke modstand blandt restauratørerne, så har Bent Moos stillet restauratørerne et forslag.

– Jeg vil foreslå, at vi aftaler, at der holdes et personalemøde, hvor vi får lov til at gennemgå og forklare det udkast til overenskomst, som vi var tæt ved at blive enige om, siger Bent Moos.

Hvad restauratørernes svar vil blive vides endnu ikke, men et kvalificeret gæt bliver en afvisning af ønsket. Restauratørerne har holdt møder med deres ansatte og orienteret om overenskomsten, siger restauratørerne. Denne påstand står noget i modsætning til virkeligheden, da Samvirket forsøgte at uddele mate-

Populær T-shirt

Opfordringen til boykot af McDonald's havde ikke kørt mere end en uge, før det viste sig, at de uddelingsmateriale, der blev udleveret foran burgerrestauranterne, er blevet studeret grundigt, og at kampagnens motiv, den tissende hund er særdeles populært. Tæt ved 100 svar på løbesedlens konkurrence havde postvæsenet afleveret.

Utrolig mange mennesker har fået sig en sund latter over Mil Schacks hund, som i plakatform ikke fik lov til at hænge mange timer i nærheden af McDonald's forretninger. De unge i forretningerne blev simpelt hen beordret ud for at fjerne plakaterne.

Foto: Nina Lemvig-Müller.

Uventet støtte

Ikke blot fagforeninger og ungdomsorganisationer er utilfredse med McDonald's optræden på det danske arbejdsmarked. Sympatien for det synspunkt, at det er sundt at samle sig i interesseorganisationer, fik støtte fra helt uventet kant i konfliktens allerførste dage. Dagbladet Information havde spurgt Samvirkets arbejdsgivermodpart, AHR, Arbejdsgiverforeningen af Hoteller og Restauranter, om deres syn på sagen. Kontorchef Bob Nedergaard svarede, at man ønskede McDonald's som medlem.

Nedergaard kan ikke se nogen grund til, at McDonald's skulle stå udenfor, når eksempelvis Burger

King og DSB Restauranter og kiosker kan trives med den gældende overenskomst.

»Vi ønsker dem som medlemmer både ud fra kollegiale konkurrencehensyn, og fordi branchen står stærkere i forhandlinger om lovgivning med mere, når alle er med«, siger Bob Nedergaard til bladet.

Skik følge eller land fly

»Med sin vægring mod at indgå overenskomst skader burger-kæden McDonald's den importerede amerikanske forretningsform franchising«, skriver Aarhus Stiftstidende, som i forbindelse med McDonald's-konflikten har talt med Dansk Fran-

chisegiver Forening. Franchising, som er det system, bl.a. McDonald's kører efter, bygger på, at lokale forretningsdrivende køber rettigheden til at sælge en bestemt vare i et afgrænset geografisk område. Avisen skriver:

»Den danske franchisegiverforening mener, at en kæde som McDonald's bør indrette sig efter de traditioner, der eksisterer på markedet. Det indebærer i Danmark, at såvel de, der sælger rettigheder, som de, der køber, er organiseret i en interesseorganisation. De ansatte bør stå i fagforening og være omfattet af overenskomst«, siger foreningen til Stiftstidende.